

Сприятлива кон'юнктура внутрішнього і зовнішніх ринків	Вплив політичних чинників на співробітництво із закордонними
Партнерство з банківською сферою для реалізації будівельних і фінансових проектів	Незбалансована структура економіки України: сировинні швидко рентабельні галузі домінують над питомою часткою високотехнологічних виробництв
Наявність програми поліпшення якості будівництва та будівельних матеріалів	Через різке зростання курсу іноземної валюти зростання ціни на будівельні матеріали і зменшення попиту на будівельну продукцію
Налагодження стабільних бізнес-зв'язків у сфері міжнародної економічної співпраці з потенційними іноземними партнерами	Посилення податкового тиску на виробників будматеріалів

Надії галузі пов'язані, насамперед, з державною програмою дорожнього будівництва, термін реалізації якої завершується в 2015 р. Загальна урядова програма передбачає інвестиційні вкладення в обсязі 11,55 млрд. євро, що може позитивно позначитися на економіці України. У разі реалізації намічених заходів споживання цементу до 2014 р. буде рости щорічно в середньому на 10% [3].

Отже, від розвитку будівельної галузі, і насамперед промисловості будматеріалів, залежить соціальна сфера, наповненість бюджету, кількість робочих місць, задоволення потреб споживачів. Тому ринок будматеріалів є важливою ланку в структурі економіки України.

Список використаних джерел:

1. Державний комітет статистики України [Електронний режим] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку будівництва, та житлово-комунального господарювання України [Електронний режим] – Режим доступу: [http://minregion.gov.ua/-](http://minregion.gov.ua/)
3. Строительство в Украине, СНГ, мире [Електронний режим] – Режим доступу: <http://ukrbuild.dp.ua/>
4. Строительный портал Буд Фонд [Електронний режим] – Режим доступу: <http://www.budfond.com/>

Олейник В.В.

*аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ

Національна екологічна політика базується на принципі рівності трьох складових розвитку держави (економічної, екологічної, соціальної), та орієнтується на пріоритети сталого розвитку, раціональне природокористування, збереження навколишнього середовища, ефективний механізм управління

природокористуванням, що є також і основною метою природоохоронної діяльності. Для досягненні цієї мети сучасні дослідники вважають за доцільне до системи механізму управління природокористуванням віднести: систему державного управління; правового управління та систему економічного управління.

Економічний механізм управління природокористування – це сукупність різних форм і методів практичного використання економічних законів, зведених у певну систему відповідно до вимог об'єктивних законів розвитку природних систем [3].

Веклич О.А. вважає, що у широкому розумінні економічний механізм природокористування – це сукупність форм і методів функціонування суспільного виробництва як еколого-економічної системи, що відповідає ступеню розвитку процесу використання законів природи й економічних законів у діяльності людей; у вузькому розумінні економічний механізм визначається як система спонукальних інструментів, яка управляє економічною поведінкою суб'єктів господарювання, спрямовує їх на здійснення ресурсозберігаючої діяльності та досягнення еколого-економічної збалансованості функціонування суспільного виробництва і якісного стану довкілля [1, с. 62].

Пахомова Н.В., Рихтер К.К. також трактують економічний механізм природокористування у широкому та вузькому значенні. У широкому розумінні автори вважають, що економічний механізм природокористування – це система організаційно-економічних заходів щодо природокористування та охорони навколишнього середовища, а у вузькому – це використання власне економічних засобів управління та регулювання цієї сфери [7].

Система економічного механізму включає економічні методи управління, які належать до найпоширеніших у світовій практиці, є гнучким і ефективним інструментом в руках економістів при виборі оптимальних схем включення природоохоронних вимог до складного, багатоскладового, часто суперечного господарського механізму країни. Вони повинні відігравати і відіграють важливу роль у формуванні і здійсненні екологічної політики на всіх рівнях управління – від загальнонаціонального до місцевого [2, с. 89].

Мельник Л.Г. визначає такі основні компоненти економічного механізму:

- правові основи здійснення економічної діяльності (права, обов'язки, ліцензії, обмеження тощо);
- система відносин власності на основі засобів виробництва;
- організаційна структура економіки, тобто система формальних і неформальних організаційних зв'язків, що формує реальні економічні відносини між господарськими суб'єктами;
- система суспільних інститутів (традиції, моральні засади, релігійні звичаї тощо), що формують соціальне інформаційне поле економічної активності;
- економічні інструменти – засоби зміни фінансового стану економічних суб'єктів (заходи, методи, важелі) [6, с. 458-459].

Хвесик М.М., Голян В.А. пропонують наступну схему економічного механізму природокористування (Рис. 1.1.)

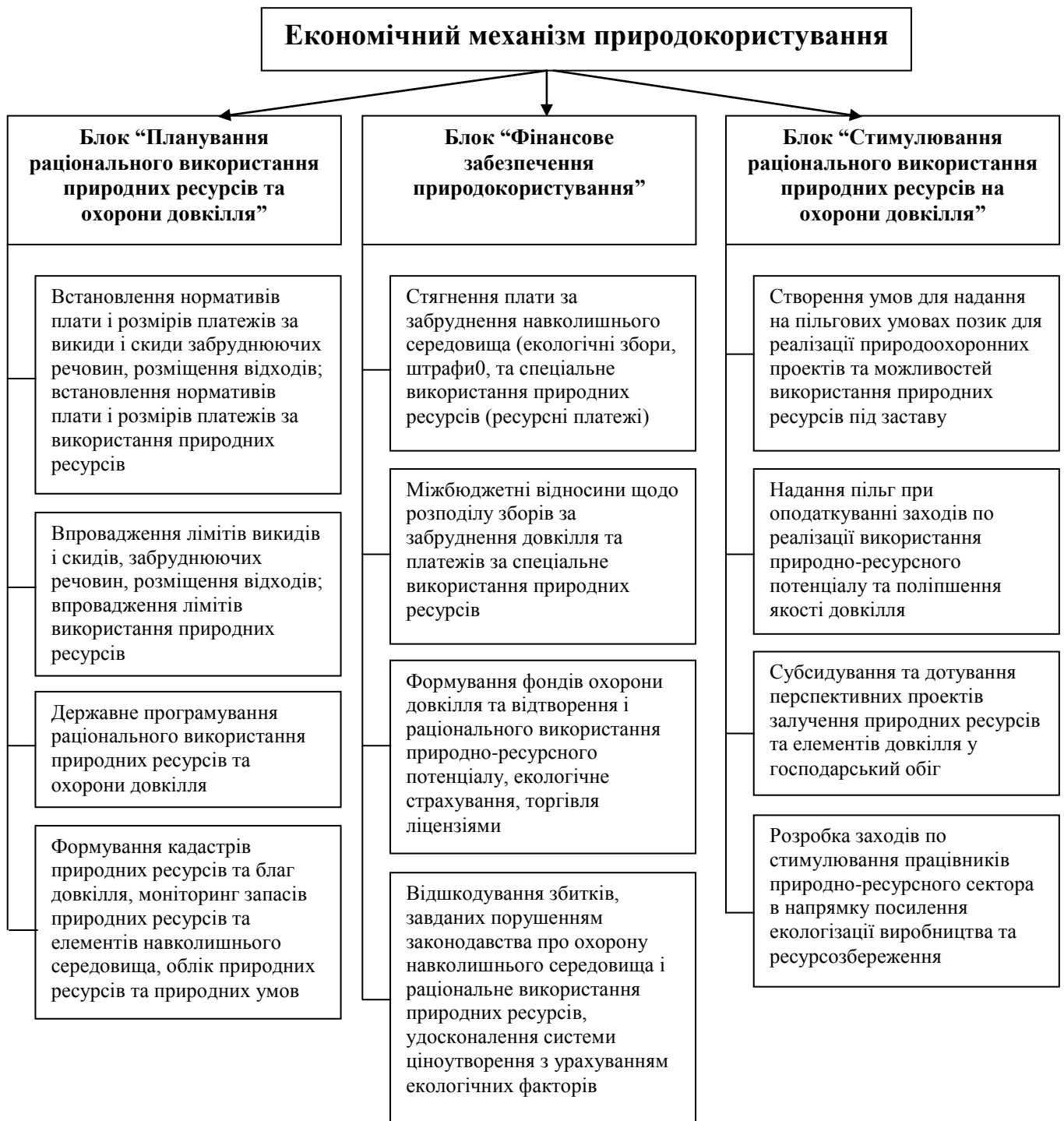

Рис. 1.1. Структура економічного механізму природокористування [8, 165].

В реалізації економічного механізму важливу роль відіграють економічні інструменти.

Еколого-економічні інструменти – засоби (заходи, методи, важелі) впливу на фінансовий стан економічних суб’єктів з метою орієнтації їх діяльності в економічно сприятливому напрямі [5].

Серед основних завдань, які повинні вирішуватись з використанням економічних інструментів виділяють такі:

- адекватне відображення наслідків техногенного впливу на навколишнє середовище за допомогою системи показників;
- формування економічних обмежень (ліміти, стандарти та ін.);

– встановлення відповідності між ступенем використання природних ресурсів та затратами господарюючого суб'єкта на їх відтворення (ціноутворення, податки, платежі за забруднення та ін.);

– стимулювання виробництва екологічно чистих видів продукції [4].

Оцінюючи існуючий економічний механізм природокористування, можна говорити про його неефективність щодо розв'язання проблеми збереження навколишнього природного середовища та неспроможність забезпечити екологічно сприятливі умови господарювання чи бути засобом переходу до сталого розвитку економіки країни. Удосконалення діючого економічного механізму природокористування і природоохоронної діяльності та формування стабільних джерел фінансування природоохоронних заходів в умовах переходу до ринкових відносин має стати органічною складовою системи управління і регулювання економіки, стимулювати охорону і відтворення природно-ресурсного потенціалу країни шляхом створення відповідних економічних умов (інвестиційних, податкових, кредитних тощо).

Отже, головною метою економічного механізму природокористування та природоохоронної діяльності є: стимулювання природокористувачів і забруднювачів навколишнього середовища до зменшення шкідливого впливу на навколишнє середовище та раціонального використання природних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Веклич О.А. Сучасний стан та ефективність економічного механізму екологічного регулювання [Текст] / О.А. Веклич // Економіка України. – 2003. – № 10. – С. 62-70.
2. Гіндес, О. Г. Елементи економічного механізму природокористування / О. Г. Гіндес // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 9. – С. 89 – 92.
3. Економіка природокористування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecolib.com.ua/article.php?book=13&article=1188>
4. Мельник Л.Г. Эколого-экономические основы ресурсозбережения / Мельник Л.Г., Скоков С.А., Сотник И.Н.; под ред. к. э. н., доц. И.Н.Сотник.- Сумы : ИТД «Университетская книга», 2006.- 229 с.
5. Мельничук Н. В., Екологічне страхування як еколого-економічний інструмент ресурсозбереження. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://viem.edu.ua/konf2/art.php?id=0513>.
6. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням: Підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника та к.е.н., проф. М.К. Шапочки – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 759с.
7. Пахомова Н.В., Рихтер К.К. Экономика природопользования и окружающей среды. – СПб: Издательство Санкт-Петербургского университета, 2001. – 220 с.
8. Хвесик М.А., Голян В.А. Институциональна модель природокористування в умовах глобальних викликів: Монографія. – К.: Кондор, 2007. – 772 с.